

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

w dniu 23 października 2014 r.,

sprawy z wniosku **P. P.**

o zadośćuczynienie i odszkodowanie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie

z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 listopada 2013 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w L.

z dnia 3 września 2013 r.,

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,
2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć wnioskodawcę.

UZASADNIENIE

Wobec P. P., w toku postępowania karnego, które toczyło się w Sądzie Rejonowym w T., stosowano w okresie od dnia 12 października 2006 r. do dnia 31 stycznia 2007 r. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z dnia 11 maja 2010 r., P. P. został uniewinniony. Wyrok ten utrzymany został w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Z. z dnia 25 stycznia 2011 r.

W dniu 23 maja 2011 r. do Sądu Okręgowego w L. wpłynął wniosek pełnomocnika P. P. o zasądzenie odszkodowania w kwocie 144 000 złotych i zadośćuczynienia w kwocie 200 000 złotych (łącznie 344 000 zł) z tytułu

niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania. W toku rozprawy w dniu 15 maja 2012 r. wnioskodawca ograniczył dochodzoną kwotę odszkodowania o wartość świadczenia w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia, które otrzymał z Izby Celnej za okres pozostawania poza służbą.

Sąd Okręgowy w L., wyrokiem z dnia 3 września 2013 r., zasądził od Skarbu Państwa na rzecz P. P. kwotę 20 000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania, w pozostałej części wnioszek oddalono.

Apelację od tego wyroku wniósł pełnomocnik wnioskodawcy. Zaskarżył wyrok w części co do wysokości zadośćuczynienia, tj. ponad kwotę 20 000 złotych oraz w zakresie niezasądzenia odszkodowania i zarzucił obrazę prawa materialnego, to jest art. 552 § 4 k.p.k. w związku z art. 552 § 1 k.p.k. i art. 421 k.c. oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia przez przyjęcie, że P. P. po okresie tymczasowego aresztowania był w dobrej formie psychicznej, podczas gdy jego kondycja psychiczna była daleka od dobrej. Pełnomocnik P. P. wniósł w apelacji o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie kwoty 141 000 zł tytułem odszkodowania oraz podwyższenie zasądzonego zadośćuczynienia do kwoty 100 000 zł.

Po rozpoznaniu tej apelacji, Sąd Apelacyjny, wyrokiem z dnia 21 listopada 2013 r., utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego, uznając apelację pełnomocnika wnioskodawcy za oczywiście bezzasadną.

Kasację od tego wyroku wniósł pełnomocnik P. P. Zaskarżył w niej wyrok Sądu Apelacyjnego w całości i zarzucił rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, to jest naruszenie:

- art. 7 k.p.k. przez akceptację stanowiska Sądu pierwszej instancji, że stan faktyczny został w sprawie ustalony na podstawie całokształtu ujawnionego i ocenionego z zachowaniem rygorów art. 7 k.p.k. materiału dowodowego i przyjęcie, że Sąd pierwszej instancji wysnuł słuszne wnioski w zakresie wysokości zadośćuczynienia dla wnioskodawcy, co pozostaje w sprzeczności z zeznaniami wnioskodawcy, jego konkubiny, jak i dokumentacją lekarską znajdującą się w aktach sprawy,

- art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez niepoddanie wszechstronnej analizie zarzutów sformułowanych w apelacji wnioskodawcy, nieustosunkowanie się do nich w stopniu wystarczającym oraz niewskazanie czym kierował się Sąd, uznając zawarte w apelacji zarzuty za oczywiście bezzasadne,
- art. 552 § 1 i 4 k.p.k. w związku z art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 417 – 421 k.c. przez przyjęcie, że w przypadku niesłusznego tymczasowego aresztowania, obowiązku naprawienia szkody przez Skarb Państwa w postaci utraconych zarobków należy dochodzić w odrębnym procesie cywilnym,
- art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 445 § 2 k.c. przez zasądzenie niewspółmiernie niskiej kwoty zadośćuczynienia w stosunku do krzywdy.

Pełnomocnik P. P. wniósł w kasacji o uchylenie zaskarżonego wyroku, to jest wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Prokurator Apelacyjny w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja pełnomocnika wnioskodawcy okazała się niezasadna w stopniu, który pozwolił na jej rozpoznanie i oddalenie na posiedzeniu wyznaczonym w trybie art. 535 § 3 k.p.k. Po pierwsze ustosunkować się należy do zarzutów skierowanych wprost w odniesieniu do postępowania odwoławczego i wyroku Sądu Apelacyjnego w /.../. Za chybione uznać należy zarzuty rażącego naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że sąd odwoławczy odniósł się do wszystkich zarzutów apelacji pełnomocnika wnioskodawcy i to w sposób odpowiadający standardom rzetelnej kontroli odwoławczej. W kasacji nie wskazano przy tym, które zarzuty apelacji nie zostały rozpoznane. Autor kasacji podnosząc, że sformułowane przez niego w apelacji zarzuty nie zostały wszechstronnie rozważone, w istocie polemizuje z argumentacją Sądu Apelacyjnego. O ile można zrozumieć brak zgody wnioskodawcy co do rodzaju rozstrzygnięcia sądu, o tyle nie można podzielić

stanowiska jego pełnomocnika co do nieprawidłowej kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego.

Zarzuty kasacji dotyczą zatem w rzeczywistości niewłaściwego ustalenia kwoty zadośćuczynienia i oddalenia wniosku w odniesieniu do odszkodowania. W tym miejscu zaznaczyć należy, że orzeczenie o zasądzeniu odszkodowania lub zadośćuczynienia może być w kasacji kwestionowane jedynie co do rażącego naruszenia przepisów prawa w trakcie procesu ustalania zasadności roszczenia. Nie można natomiast skutecznie kwestionować samej kwoty zasądzonej przez sąd, na podstawie tylko innej oceny co do współmierności tej kwoty w odniesieniu do ustalonej krzywdy lub szkody. Z natury rzeczy zasądzone kwoty mają bowiem charakter ocenny i mogą się od siebie różnić w analogicznych sprawach. Zaznaczyć jedynie wypada, że sądy orzekające w sprawie wzięły pod uwagę wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia.

Zauważyć należy, że sformułowany w kasacji zarzut naruszenia przez sąd odwoławczy przepisu art. 7 k.p.k. nie mógł być uznany za zasadny w sytuacji, w której sąd ten nie dokonywał własnych ustaleń faktycznych, ograniczając się do akceptacji ustaleń dokonanych przez sąd pierwszej instancji. Nie można jednocześnie uznać, aby również Sąd Okręgowy naruszył zasadę swobodnej oceny dowodów, a sprzeczność, o której mowa w kasacji dotyczy przede wszystkim poglądów wnioskodawcy i jego pełnomocnika z jednej strony, a sądów z drugiej, co do zasadności wniosku i wysokości kwoty zadośćuczynienia.

Za chybiony uznać należy wreszcie zarzut kasacji, dotyczący wyrażenia przez sąd odwoławczy poglądu, że obowiązku naprawienia szkody z tytułu utraconych zarobków w przypadku niesłusznego tymczasowego aresztowania dochodzić należy od Skarbu Państwa w odrębnym procesie cywilnym. Poglądu takiego nie wyrażono w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego. Sąd ten przedstawił jedynie ogólne zasady dochodzenia od Skarbu Państwa odszkodowania w podobnej sytuacji, dokonując rozróżnienia co do możliwości związanych z procesem karnym i cywilnym oraz swój pogląd w odniesieniu do istnienia związku przyczynowego ewentualnej szkody z niesłusznym tymczasowym aresztowaniem (zob. s. 7 uzasadnienia). Wywodów tych nie można z pewnością

uznać za rażąco naruszające przepisy prawa, a tylko taki wniosek mógłby spowodować uwzględnienie wniosku kasacji.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy oddalił kasację pełnomocnika P. P.